

เฉลย ประโยค ๑ - ๒
 และเปรียญตรี ปีที่ ๑ - ๒
 แปล มคธเป็นไทย
 สอบ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

แปล โดยพยัญชนะ

๑. (โส จุนฺทสุกรโก) ฉาดกกาเล สกฺเณน วิหิ อาทาย ชนปทํ คนฺตุวา เอกนาพิ-
 ทวินาพิมตฺเตน กามสุกรโปตเก กิณฺติวา สกฺกํ ปุเรตฺวา อากนฺตุวา ปจฺฉานนิเวสเน วหํ วิก
 เอกภูจฺฉานํ ปริกฺขิปิตฺวา ตตฺถเว เตสํ นิวาปี โรเปตฺวา เตสุ นานาคจฺเจ จ สิริวถลชฺฉย
 ขาทิตฺวา วฑฺฒิตฺเตสุ ยํ ยํ มาตุกาโม โหติ ตํ ตํ อาพาหเน นิจฺจลํ พนฺธิตฺวา สริรมํสฺส
 อุทฺธูมายิตฺวา พหลภาวตฺถํ จตฺรสุสมุคฺคเรณ โปเถตฺวา พหลมํโส ชาโตติ ฅตฺวา มุขํ วิกิตฺวา
 ทนฺตฺนฺตเร ทณฺฑกํ ทตฺวา โลหนานาพินฺยา ปกฺกภูจฺฉิตํ อุณฺโหนทกํ มุเข อาสิณฺจติ ฯ ตํ กุจฺฉิยํ
 ปวิสิตฺวา ปกฺกภูจฺฉิตํ กรีสํ อาทาย อโรภาเคน นิภฺขมิตฺวา ยาว โถกํ กรีสํ อตฺถิ ตาว อาวิทํ
 หุตฺวา นิภฺขมฺติ สุทฺเช อุทฺเร อจฺฉํ อนาวิทํ นิภฺขมฺติ ฯ อถสฺส อวเสสํ อุทกํ ปิณฺธุยํ อาสิณฺจติ ฯ
 ตํ กภาพจฺมมํ อุปฺปาเตตฺวา กจฺฉติ ฯ ตโต ตินฺนุคฺกาย โลมานิ ฅาเปตฺวา ตินฺนฺเหเน อสิเนา สีสํ
 ฉินฺนฺทติ ฯ ปกฺขมฺรณฺตํ โลหิตํ ภาชเนน ปฏิกฺคเหตฺวา มंसํ โลหิตฺเตน มทฺทิตฺวา ปจฺฉิตฺวา ปุตฺตทารมชฺฉ
 นิสินฺโน ขาทิตฺวา เสสํ วิกกีณฺนติ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. สตุถา ตสฺส วจฺนํ สุตฺวา ปฏฺฐาจาเร มา จินฺตยิ ตว ตาณํ สรณํ อวสฺสโย ภวิทํ
 สมตฺถสฺเสว สนฺติกํ อากตาสิ ยถา หิ ตว อิทานิ เอโก ปุตฺโต เสเนน คหิตโต เอโก อุทเกน
 วุพฺโห ปนฺเถ ปติ มโต มาตาปิตโร เจว ภาตา จ เกเหเน อวตฺถุภา เอวเมว อิมสฺมี สํสาเร
 ปุตฺตาทีนํ มตกาเลเยว ตว โรทฺนฺตียา ปกฺขมฺรตอสุสฺส จตฺนุณํ มหาสมฺมุตฺตานํ อุทกโต พนฺธุรณฺติ
 วตฺวา อิมํ คาลมาห

จตุสฺ สมุทฺเทศฺ ชลํ ปรีตคํ
 ตโต พหุํ อสฺสุชลํ อนปฺปกํ
 ทุกฺเขน ผฏฺฐสฺส นรฺสฺส โสจโต
 กิการณา อมฺม ตฺวํ ปมฺชชสีตี ฯ

เอวํ สตุถริ อนมตคฺคปริยาขํ กเถนฺเต ตสฺสา สรีเร โสโก ตนฺนุตฺตมคฺมาลี ฯ อถ นํ ตนฺนุฏฺฐโตสํ
 ญตฺวา ปฺน สตุธา อามนฺเตตฺวา ปฏฺจาเร ปฺตฺตาทโย นาม ปฺรโลกํ คจฺฉนฺตสฺส ตามํ วา สรณํ
 วา เลนํ วา ภวितฺถํ น สกฺโกนฺติ ตสฺมา วิชฺชมานาปี เต น สนฺติเยว ปณฺทิตฺน ปน สีลํ วิโสเชตฺวา
 อุตฺตโน นิพฺพานคฺคามิมคฺคเมว โสเชตฺถ วัฏฺฏตีตี วตฺวา ฃมฺมํ เทเสนฺโต อีมา คธา อภาสี

น สนฺติ ปฺตฺตา ตาณาย	น ปีตา นปี พนฺชวา
อนฺตเกนาธิปฺนนฺสฺส	นตฺถิ ญตฺตีสุ ตาณตา
อตฺมตฺถวสํ ญตฺวา	ปณฺทิตฺโต สีลสํวโต
นิพฺพานคฺมนํ มคฺคํ	จิปฺปเมว วิโสชเยตี ฯ

สา เอกทิวสํ กุญฺเณ อุกกํ อาทาย ปาเท โชวนฺตี อุกกํ อาสิญฺจิ ฯ ตํ โถกํ คนฺตฺวา
 ปจฺฉิขฺชิ ฯ พุติยวเร อาสิตฺตํ ตโต ทฺวเร อคฺมาลี ฯ ตติยวเร อาสิตฺตํ ตโตปี ทฺวเร นฺติ ฯ สา
 ตเทว อารมฺมณํ คเหตุวา ตโย วเย ปฺริจฺฉินฺทิตฺวา มยา ปฺรณํ อาสิตฺตํ อุกกํ วยิ อิมํ สตุธา
 ปฺรณวเยปี มรฺนฺติ ฯ โต ทฺวเร คตํ พุติยวเร อาสิตฺตํ อุกกํ วยิ มชฺฉิมวเยปี มรฺนฺติ ตโตปี
 ทฺวเร คตํ ตติยวเร อาสิตฺตํ อุกกํ วยิ ปจฺฉิมวเยปี มรฺนฺติเยวาทิ จินฺเตสิ ฯ

 ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงพิกากับ ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ๑ - ๒
และปริยญตรี ปีที่ ๑ - ๒

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. นายจุนทสุกริกนั้น ถือเอาแล้ว ซึ่งข้าวเปลือก ท. ด้วยเกวียน ในกาลแห่ง
บุคคลหิวแล้ว ไปแล้ว คู่ชนบท ซื่อแล้ว ซึ่งสุกรตัวลูกน้อย ของชาวบ้าน ท. ด้วยข้าวเปลือก
มีทะนานหนึ่งหรือทะนานสองเป็นประมาณ ยังเกวียนให้เต็มแล้ว มาแล้ว ล้อมแล้ว ซึ่งที่หนึ่ง
ราวกะว่าคอก ในภายหลังแห่งที่เป็นที่อยู่ ปลูกแล้ว ซึ่งผัก ในที่นั้นนั่นเทียว เพื่อสุกรตัวลูกน้อย ท.
เหล่านั้น, ครั้นเมื่อสุกรตัวลูกน้อย ท. เหล่านั้น เคี้ยวกินแล้ว ซึ่งกอผักต่าง ๆ ท. ด้วย ซึ่งคูถแห่ง
สรีระด้วย ถึงแล้วซึ่งความเจริญ, ผูกแล้ว ซึ่ง - อ. ตนเป็นผู้ใคร่เพื่ออันยังสุกรตัวใด ๆ ให้ตาย
ยอมเป็น สุกรตัวนั้น ๆ ในที่เป็นที่นำมาฆ่า กระทำให้มีควมไหวออกแล้ว ทูบแล้ว ด้วยก้อน
อันมีเหลี่ยมสี่ เพื่อความที่แห่งเนื้อ แห่งสรีระเป็นธรรมชาติพองหนาขึ้น ทราบแล้วว่า อ. สุกรนี้
เป็นสัตว์มีเนื้อหนา เกิดแล้ว ดังนี้ เปิดแล้ว ซึ่งปาก ให้แล้ว ซึ่งท่อนไม้ ในระหว่างแห่งฟัน
ยอมกรอก ซึ่งน้ำอันร้อนอันเดือดพล่านแล้ว ในปาก ด้วยทะนานอันเป็นวิการแห่งโลหะ ฯ
อ. น้ำอันร้อนนั้น เข้าไปแล้ว ในท้อง เดือดพล่านแล้ว พาเอาแล้วซึ่งคูถ ออกไปแล้ว โดยส่วน
ในเบื้องต่ำ เป็นธรรมชาติชุ่ม เป็น อ. คูถหน้อยหนึ่ง มีอยู่ เพียงใด, ย่อมไหลออกไป เพียงนั้น,
ครั้นเมื่อท้องสะอาดแล้ว อ. น้ำอันร้อนนั้น เป็นธรรมชาติใส ไม่ชุ่ม เป็น ย่อมไหลออกไป ฯ
ครั้นนั้น อ. นายจุนทสุกริกนั้น ย่อมราดซึ่งน้ำ อันเหลือ บนหลัง แห่งสุกรนั้น ฯ อ. น้ำนั้น
ยังหน้งอันดำ ให้ลอกแล้ว ย่อมไหลไป ฯ ในลำดับนั้น อ. นายจุนทสุกริกนั้น เผาแล้ว ซึ่งขน ท.
ด้วยคบเพลิงอันเป็นวิการแห่งหญ้า ย่อมตัด ซึ่งสรีระด้วยดาบ อันคม ฯ อ. นายจุนทสุกริกนั้น
ถือเอาเฉพาะแล้ว ซึ่งเลือด อันไหลออกอยู่ ด้วยภาชนะ ขยำแล้ว ซึ่งเนื้อด้วยเลือด ปิ้งแล้ว
นึ่งแล้ว ในท่ามกลางแห่งลูกและเมีย เคี้ยวกินแล้ว ย่อมขายซึ่งเนื้ออันเหลือ ฯ

แปล โดยอรธ

๒. พระศาสดา ทรงสดับคำของนางปฎาจารานั้นแล้ว จึงตรัสว่า คุณก่อนปฎาจารา เธออย่าคิดเลย, เธอมาสู่สำนักของบุคคลผู้สามารถ เพื่อจะเป็นที่ด้านทาน เป็นที่พึ่ง เป็นที่อาศัยของเธอได้ทีเดียว, เหมือนอย่างว่า น้ำตาที่ไหลออกของเธอผู้ร้องไห้อยู่ในการแห่งปิยชนมีบุตรเป็นต้น ตายแล้ว ในสงสารนี้ เหมือนในบัดนี้ ลูกคนหนึ่งของเธอถูกเหยี่ยวเฉี่ยวไป, คนหนึ่งถูกน้ำพัดไป, ผัวตายแล้วที่หนทางเปลี่ยว, บิดา มารดา และพี่ชาย ถูกเรือนทับ ฉะนั้น นั่นแลมากกว่าน้ำแห่งมหาสมุทร ๔ ดังนี้แล้ว จึงตรัสพระคาถานี้ว่า

น้ำในมหาสมุทร ๔ มีประมาณน้อย, น้ำตาของนรชน
ผู้อันความทุกข์ถูกต้องแล้ว เสรีาโศกอยู่ ไม่ใช่ช้อย
มากกว่าน้ำในมหาสมุทร ๔ นั้น แม่ เพราะเหตุไร
เธอจึงประมาทอยู่เล่า ดังนี้ ฯ

เมื่อพระศาสดา ตรัสบรรยายสงสารอันมีเบื้องต้นและที่สุด อันบุคคลไปตามอยู่รู้ไม่ได้แล้ว อยู่อย่างนั้น, ความเสรีาโศก ในสรีระของนางก็ได้ถึงความเบาบาง ฯ

ลำดับนั้น พระศาสดา ทรงทราบนางผู้มีความเสรีาโศกเบาบางแล้ว ตรัสเรียกมา ตรัสอีกว่า คุณก่อนปฎาจารา ธรรมดาว่า ปิยชนมีบุตรเป็นต้น ไม่อาจ เพื่อเป็นที่ด้านทาน เป็นที่พึ่ง หรือเป็นที่หลีกเร้นของบุคคลผู้จะไปสู่ปรโลก เพราะฉะนั้น ปิยชนมีบุตรเป็นต้นเหล่านั้น ถึงจะมีอยู่ ก็ไม่มีนั่นเทียว ส่วนว่า การที่บัณฑิตชำระศีลให้หมดจดแล้ว ชำระทางที่จะยังสัตว์ให้ถึงพระนิพพานของตนนั้นแหละ ย่อมสมควร ดังนี้แล้ว เมื่อจะทรงแสดงธรรม ได้ภายิตพระคาถาเหล่านี้ว่า

บุตรทั้งหลาย ย่อมไม่มี เพื่อด้านทาน บิดาก็ไม่มี
เพื่อด้านทาน ถึงพวกพ้อง ก็ไม่มี เพื่อด้านทาน
เพราะว่า เมื่อบุคคลถูกความตายครอบงำแล้ว
ความด้านทาน ในเพราะญาติทั้งหลาย ย่อมไม่มี
บัณฑิต ทราบอำนาจแห่งเนื้อความนี้แล้ว สำรวม
แล้วในศีล พึงชำระทางเป็นที่ไปสู่พระนิพพาน

ให้หมดจด โดยพลันทีเดียว ดังนี้ ฯ

วันหนึ่ง นางเอาหม้อต้มน้ำล้างเท้าอยู่ ภาคน้ำแล้ว ฯ น้ำนั้นไหลไปหน่อยหนึ่ง ก็ขาดสาย ฯ น้ำที่นางราดแล้ว ในครั้งที่ ๒ ได้ไหลไปไกลกว่านั้น ฯ น้ำที่นางราดแล้วในครั้งที่ ๓ ได้ไหลไปไกลแมกกว่านั้น ดังนี้แล ฯ นางถือเอาน้ำนั้นนั้นแหละเป็นอารมณ์กำหนดวัย ๓ ได้แล้ว คิดว่า สัตว์เหล่านี้ ย่อมตายในปฐมวัยบ้าง เหมือนน้ำที่เราราดแล้วครั้งแรก ย่อมตายในมัชฌิมวัยบ้าง เหมือนน้ำที่เราราดแล้ว ในครั้งที่ ๒ ไหลไปไกลกว่านั้น ย่อมตายในปัจฉิมวัย ที่เดียวบ้าง เหมือนน้ำที่เราราดแล้วในครั้งที่ ๓ ไหลไปไกลแมกกว่านั้น ดังนี้ ฯ

พระมหาวงศ์ อากาศโร ป. ๕ วัดชนะสงคราม
สนามหลวงแผนกบาลี

แปล.
ตรวจแก้.